

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 2C/137/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5909204758
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Klukoš
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2016:5909204758.27

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudcom JUDr. Branislavom Klukošom v spore žalobcov v 1. rade: O. K., nar. X.X.XXXX, bytom I. G. XXXX/XX, X., v 2. rade: O. K., nar. XX.X.XXXX, bytom I. G. XXXX/XX, X., v 3. rade: P. G. K., nar. XX.X.XXXX, bytom I. G. XXXX/XX, X., v 4. rade: W. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. G. XXXX/XX, X., v 5. rade: P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. G. XXXX/XX, X., všetci právne zastúpení JUDr. Miroslavom Lehotským, advokátom so sídlom M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, proti žalovanému: Alojz Illés - ILLI TRANZ, s miestom podnikania Zemné č. 712, IČO: 33795916, o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným činom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1.rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- eur, žalobkyni v 2.rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000,- eur, žalobcom v 3. až v 5.rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch každému vo výške 5.000,- eur, a to všetko v lehote do 30 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Súd žalobu žalobcov v 1. až v 5.rade vo zvyšnej časti zamietla.

Žalobcom v 1. až v 5.rade súd priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 17.9.2009 sa žalobcovia v 1. až v 5. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhali, aby súd uložil žalovaným v 1. až v 3. rade (okrem žalovaného boli v priebehu konania sporovými stranami aj spoločnosť Allianz - Slovenská poisťovňa a.s. so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava a Z. Z., nar.XX.X.XXXX, avšak pred začatím pojednávania konaného dňa 14.3.2012 žalobcovia v 1. až v 5.rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu zobrali žalobu voči žalovanému v 1. rade v celom rozsahu späť. Z tohto dôvodu súd uznesením konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil, pričom žalovanému v 1. rade náhradu trov konania nepriznal. Pokiaľ sa týka Z. Z., označeného ako žalovaný v 3.rade Krajský súd v Žiline rozsudkom sp.zn. 7Co/328/2012-287 zo dňa 28.10.2013 žalobu voči nemu zamietol) povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.000,- eur a žalobcom v 2. až v 5. rade každému náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- eur a náhrady trov tohto konania.

2. Žalobcovia v 1. až v 5. rade svoju žalobu po skutkovej stránke odôvodnili tým, že dňa 18.12.2006 v čase okolo 05.20 hod. žalovaný v 3. rade Peter Paldia, ako vodič viedol nákladné motorové vozidlo zn. Volvo F12, ev. č. NZ 648 AZ s návesom značky Lecitrailer, ev. č. NZ 599 YE po Bystrickej ceste v obci Ružomberok, pričom v kilometri 51.900 pri čerpacej stanici Spektrum v Ružomberku v dôsledku nevenovania sa vedeniu vozidla a neprimeranej rýchlosti odzadu narazil pravou prednou časťou vozidla do pred ním jazdiaceho cyklistu P. K., nar. XX.XX.XXXX - manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. až v 5. rade, ktorý pri uvedenej dopravnej nehode utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol.

3. Konanie žalovaného v 3. rade bolo v zmysle trestného rozsudku Okresného súdu v Ružomberku č. k. 8T/77/2007 zo dňa 19.9.2007, ktorý sa stal právoplatným a vykonateľným dňa 3.10.2007, kvalifikované ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm. a) Trestného zákona, za čo bol žalovaný v 3. rade odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, ktorého výkon súd podmienienečne odložil a uložil mu probačný dohľad, pričom určil skúšobnú dobu probačného dohľadu v trvaní troch rokov s tým, že mu bol zároveň uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 42 mesiacov a povinnosť zúčastniť sa v skúšobnej dobe na rekvalifikačnom kurze. Uvedeným rozsudkom bolo jednoznačne ustálené, že jediným vinníkom dopravnej nehode je žalovaný v 3. rade - Z. Z..

4. Prevádzateľom motorového vozidla zn. Volvo F12, ev. č. NZ 648 AZ a návesu značky Lecitrailer ev. č. NZ 599 YE bol v čase dopravnej nehody žalovaný v 2. rade - Alojz Illés - ILLI TRANZ, so sídlom Zemné 712, IČO: 33795916, ktorý bol zároveň zamestnávateľom žalovaného v 3. rade a pre ktorého žalovaný v 3. rade ako vodič v čase dopravnej nehody plnil pracovné úlohy.

5. Podľa rozsudku okresného súdu č. k. 8T/77/2007 zo dňa 19.9.2007 boli žalobcovia ako poškodení odkázaní s nárokom na náhradu škody na občiansko-súdne konanie s odôvodnením, že škoda spôsobená trestným činom vznikla pri plnení pracovných úloh a postavenie poškodeného v takomto konaní môže mať len zamestnávateľ a že poškodená tretia osoba môže v takom prípade uplatňovať svoje nároky len voči zamestnávateľovi u ktorého bol páchatel v dobe spáchania trestného činu zamestnaný.

6. Žalobcovia si svoje nároky na náhradu škody riadne a včas uplatnili v trestnom konaní, a to už počas prípravného konania.

7. Žalovaný v 2. rade mal uzatvorené povinné zmluvné povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 1. rade Allianz - Slovenskej poisťovni, a. s.. Číslo poistnej zmluvy na nákladné motorové vozidlo ev. č. NZ 648 AZ je 8080042362/2005 a číslo poistnej zmluvy na náves ev. č. NZ 599 YE je 8080042362/00011. Poistná udalosť bola podľa údajov žalovaného v 1. rade nahlásená dňa 5.9.2007.

8. Podľa § 15 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

9. Vzhľadom na uvedené ustanovenie zákona o povinnom zmluvnom poistení označili žalobcovia Allianz - Slovenskú poisťovňu, a. s., ako žalovaného v 1. rade a uplatnili svoje nároky tiež voči nemu. Avšak vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia nemajú bližšiu vedomosť o poistnom vzťahu medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade a jeho charaktere, z opatrnosti si svoje nároky uplatňujú aj voči prevádzkovateľovi motorového vozidla - Alojzovi Illésovi - ILLI TRANZ, ako žalovanému v 2. rade.

10. Žalobcovia si niektoré nároky na náhradu škody uplatnili riadne a včas žalobou podanou Okresnému súdu v Ružomberku dňa 30.1.2008. V konaní 5C/42/2008 Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo dňa 20.5.2008 v spojení s konaním 5Co/252/2008 Krajského súdu v Žiline bola žalobcom priznaná pozostalostná úrazová renta za obdobie od 18.12.2006 do 31.12.2007 na sumu 1,085,44,- eur (32.700,- Sk), žalobkyni v 2. rade suma 861,18,- eur (25.944,- Sk), žalobkyni v 3. rade suma 861,18,- eur (25.944,- Sk), žalobkyni v 4. rade suma 861,18,- eur (25.944,- Sk), žalobcovi v 5. rade suma 861,18,- eur (25.944,- Sk) a od 1.1.2008 do budúca žalobkyni v 1. rade suma 87,40,- eur (2.633,- Sk) mesačne, žalobcovi v 5. rade suma 69,34,- eur (2.089,- Sk) mesačne a náhrada nákladov spojených s pohrebom na sumu 1.161,79,- eur (35.000,- Sk) a vecná škoda vo výške 132,78,- eur (4.000,- Sk) a náhrada trov konania za právne služby.

11. Právoplatný rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co/252/2008 žalovaný v 1. rade napadol dovolaním z dôvodov, že priznanie satisfakcie v pravidelných mesačných splátkach popiera zmysel a podstatu priznaného nároku. Vec bola vedená pred dovolacím súdom - Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Cdo/168/2009, pričom tento dňa 14.6.2009 uznesením odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Žiline.

12.Okresný súd Ružomberok uznesením sp. zn. 2C/137/2009 zo dňa 30.9.2009 návrh žalobcov v 1. až v 5. rade na prerušenie konania zamietol, konanie zastavil, pričom o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

13.Proti uvedenému uzneseniu podali žalobcovia v 1. až v 5. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 6Co/9/2010 napadnuté uznesenie Okresného súdu Ružomberok zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Krajský súd v Žiline v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že rozhodnutie okresného súdu bez toho, aby sa podrobne oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 5C/42/2008 bolo predčasné, je nutné, aby si okresný súd ustálil, čoho sa navrhovatelia domáhali v konaní sp. zn. 5C/42/2008, a to akého nároku a voči ktorým osobám, následne sa oboznámil s podaným dovolaním a opätovne vyhodnotil, či sa navrhovatelia v tomto konaní skutočne domáhali iba nároku na náhradu škody v zmysle § 448 Občianskeho zákonníka a či rozsudok okresného súdu v tejto veci (pokiaľ rozhodol o priznaní nemajetkovej ujmy) s ich žalobným návrhom korešponduje alebo nie a či práve tieto okolnosti (nesúlad návrhu s výrokom rozsudku) nie sú predmetom dovolacieho konania, ktoré by potom následne odôvodňovali aj možnosť prerušenia tohto konania do právoplatného skončenia konania o podanom dovolaní. Okrem toho sa okresný súd dostatočne nevyporiadal s tým prečo zastavil konanie aj vo vzťahu k odporcovi v 3. rade s poukazom na ustanovenie § 159 ods. 3 OSP, t. j. že o nároku navrhovateľov voči jeho osobne bolo už právoplatne rozhodnuté, nakoľko z rozsudku okresného súdu vydaného v konaní 5C/42/2008 nevyplýva, že by odporca v 3. rade bol účastníkom tohto konania. Napadnuté uznesenie okresného súdu je v tejto časti nepreskúmateľné.

14.Okresný súd Ružomberok uznesením sp.zn. 2C/137/2009-44 zo dňa 12.7.2010 konanie prerušil až do právoplatného skončenia konania o dovolaní, ktoré bolo podané voči rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/250/2008 zo dňa 24.3.2009 v konaní vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 5C/42/2008. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 28.8.2010.

15.Okresný súd Ružomberok uznesením sp.zn. 2C/137/2009-51 zo dňa 26.7.2011 v konaní pokračoval, nakoľko došlo k právoplatnému skončeniu konania o dovolaní.

16.Okresný súd Ružomberok rozsudkom sp.zn. 2C/137/2009-245 zo dňa 13.6.2012 zaviazal (Z. Z. - pôvodne označený ako žalovaný v 3.rade) k povinnosti zaplatiť žalobkyni v 1.rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- eur a ostatným žalobcom v 2. až v 5.rade každému 5.000,- eur na ich účty, žalobu žalobcov v 1. až v 5.rade voči Z. Z. vo zvyšnej časti zamietol, žalobu žalobcov v 1. až v 5.rade voči žalovanému (pôvodne označenému ako žalovanému v 2.rade) v celom rozsahu zamietol, žalobcom v 1. až v 5.rade náhradu trov konania nepriznal, pričom o trovách konania žalovaného v 2. a v 3.rade si vyhradil rozhodnutie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

17.Proti uvedenému rozsudku podali žalobcovia v 1. až v 5.rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu ako aj Z. Z. odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Žiline rozsudkom sp.zn. 7Co/328/2012-387 zo dňa 28.10.2013 rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti Z. Z. zaplatiť nemajetkovú ujmu žalobkyni v 1.rade vo výške 10.000,- eur a žalobcom v 2. až v 5.rade každému vo výške 5.000,- eur zmenil tak, že žalobu žalobcov v 1. až v 5.rade voči žalovanému v 3.rade v tejto časti zamietol. Výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu žalobcov v 1. až v 5.rade voči žalovanému v 3.rade zamietol sa nedotkol, rozsudok okresného súdu v časti o zamietnutí povinnosti žalovaného v 2.rade zaplatiť žalobkyni v 1.rade nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,- eur a žalobcom v 2. až v 5.rade vo výške 5.000,- eur a vo výroku o trovách konania zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil na ďalšie konanie, pričom rozsudku okresného súdu v časti o zamietnutí povinnosti žalovaného v 2.rade zaplatiť nemajetkovú ujmu žalobkyni v 1.rade vo výške 10.000,- eur a žalobcom v 2. až v 5.rade každému vo výške 5.000,- eur sa nedotkol. Z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Žiline vyplynulo, že v prejednávanej spore na základe vykonaného dokazovania okresný súd ustálil, že žalovaný v 2.rade je zamestnávateľom žalovaného v 3.rade, ktorý v čase trvania pracovného pomeru spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k usmrteniu P. K.. V čase spôsobenia škody vykonával prácu ako zamestnanec pre žalovaného v 2.rade ako zamestnávateľa. V tejto súvislosti sa odvolací súd na rozdiel od okresného súdu stotožnil s argumentáciou žalobcov v 1. až v 5.rade o riešení otázky určenia subjektu zaťaženého povinnosťami vyplývajúcimi z (neoprávneného) zásahu do ich práv na ochranu osobnosti. Vychádzajúc z § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka a analogicky z ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Právna úprava ochrany osobnosti (§ 11 až 16 Občianskeho zákonníka) neobsahuje osobitné riešenie problematiky zásahu vykonaného právnickou osobou. Je preto plne primerané právne posúdenie tejto otázky prostredníctvom ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Jedná sa totiž o právnu úpravu obsahom i účelom najbližšiu vzťahom vznikajúcim pri zásahu do práv na ochranu osobnosti právnickou osobou. V tejto súvislosti zároveň platí zásada, podľa ktorej, ak neoprávnený zásah do osobnosti bol spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou k realizácii činnosti tejto právnickej osoby, je určujúcim existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu činnosti takejto osoby, v týchto prípadoch občiansko-právne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú samotnú právnickú osobu, práve v zmysle uvedenej analógie. Pokiaľ teda okresný súd ustálil, že v čase vzniku dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu P. K., Z. Z. (pôvodne označený ako žalovaný v 3.rade) vystupoval ako zamestnanec žalovaného v 2.rade pri plnení pracovných úloh pre žalovaného v 2.rade, je tam vymedzená súvislosť s činnosťou žalovaného v 2.rade. Následne však nesprávne ustálil, že žalovaný v 2.rade nie je pasívne vecne legitimovaný účastníkom prejednávajúcej veci, naopak žalovaný v 2.rade (Alojz Illés - ILLI TRANZ) ako právnická osoba, prostredníctvom povereného zamestnanca žalovaného v 3.rade zasiahla do osobnostných práv žalobcov v 1. až v 5.rade. Týmto krajský súd na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že žalovaný v 3.rade nie je pasívne vecne legitimovaný účastníkom v konaní, preto rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bolo vo vzťahu k žalovanému v 3.rade žalobnému návrhu žalobcov v 1. až v 5.rade vyhovie, tento zmenil tak, že v tejto časti žalobný návrh zamietol.

18. Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru potom následne rozsudok okresného súdu vo vzťahu k žalovanému v 2.rade z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z toho titulu nedostatočne zisteného skutkového stavu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Tým, že súd pre nedostatok pasívnej legitimácie žalobný návrh voči žalovanému v 2.rade zamietol, nezaoberal sa úvahou o primeranosti požadovanej satisfakcie žalobcami voči jeho osobe. V tejto súvislosti chýbajú skutkové zistenia o určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch. V tomto prípade sa musí rozhodnutie súdu opierať o konkrétne a preskúmateľné hľadiská prejednávanej veci (musí prihliadať napríklad v intenzite, povahe, spôsobe neoprávneného zásahu, k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti k trvaní a šíreniu majetkovej ujmy, ako aj k samotnej osobe škodcu). Predovšetkým je potrebné rešpektovať zásadu primeranosti posudzovaného zadosťučinenia. Vo vzťahu k žalovanému v 2.rade sa týmito hľadáskami vychádzajúc z svojho právneho názoru okresný súd nezaoberal a tieto nehodnotil. Krajský súd preto rozsudok v napadnutom výroku, pokiaľ žalobný návrh žalobcov bol voči žalovanému v 2.rade zamietnutý vo výške zaplatenia nemajetkovej ujmy 10.000,- eur žalobkyni v 1.rade a 5.000,- eur každému zo žalobcov v 2. až v 5.rade zrušil. Zároveň súd zrušil aj výrok o trovách konania pre žalobcov v 1. až v 5.rade a rozhodnutie, že o trovách konania žalovaného v 2.rade bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti veci samej.

19. Okresný súd Ružomberok uznesením sp.zn. 2C/137/2009 zo dňa 3.2.2014 priznal Z. Z. náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania vo výške 966,- eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1.059,07 eur, na ktoré zaviazal žalobcov v 1. a až v 5.rade v lehote do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku na účet pôvodného právneho zástupcu žalovaného v 3.rade.

20. Okresný súd Ružomberok ako súd prvej inštancie rozhodol pôvodne podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov), tento však stratil účinnosť 30.6.2016 a účinnosť nadobudol nový Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z.). Súd prvej inštancie preto pri svojom postupe aplikoval už novú právnu úpravu s tým, že účinky procesných úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostali zachované (§ 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku). V intenciách odôvodnenia zrušujúceho rozsudku preto súd opätovne vytýčil termín pojednávania, pričom na pojednávaní konanom dňa 7.9.2016 súd konal v neprítomnosti žalobcov v 2. až v 5.rade, ktorí mali doručenie predvolania na pojednávanie vykázané prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ako aj v neprítomnosti žalovaného, ktorý mal doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané, pričom e-mailom doručeným súdu dňa 5.9.2016 požiadal o odročenie pojednávania z objektívneho dôvodu, z ktorého sa nemohol pojednávania zúčastniť. S poukazom ku skutočnosti, že žalovaný nešpecifikoval osobný dôvod a neuviedol ani ďalší dôležitý dôvod, súd pojednávanie neodročil a pojednával v neprítomnosti žalovaného.

21. Právny zástupca žalobcov v 1. až v 5.rade uviedol, že sa v podstate stotožnil s rozsudkom tunajšieho súdu, ktorý bol vynesenej 13.6.2012 a s týmto súhlasia. Požiadal, aby súd rozhodol rovnako. Mal za to, že

počas doterajšieho priebehu sporu boli vykonané všetky potrebné dôkazy, ktoré boli sporovými stranami navrhované. Zo strany súdu boli dodržané všetky procesné ustanovenia i podľa starého procesného predpisu i podľa nového Civilného sporového poriadku. Z tohto dôvodu preto žiadal, aby súd rozhodol rovnako a priznal žalobcom v 1. až v 5.rade trový konania.

22.V rámci dokazovania sa súd opätovne oboznámil s obsahom spisu a doterajšieho dokazovania, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav:

23.Pôvodne žalovaný v 3. rade dňa 18.12.2006 v čase o 05.20 hod. ako vodič viedol nákladné motorové vozidlo značky Volvo F12 evidenčné číslo NZ 648 AZ s návesom značky Lecitrailer evidenčné číslo NZ 599 YE po Bystrickej ceste v Ružomberku, pričom v kilometri 51.900 pri čerpacej stanici Spektrum v Ružomberku v dôsledku nevenovania sa vedeniu motorového vozidla a neprimeranej rýchlosti odzadu narazil pravou prednou časťou vozidla do pred ním jazdiaceho cyklistu P. K., nar.XX.XX.XXXX - manželka žalobkyne v 1. rade a otca žalobcov v 2. až 5. rade, ktorý pri uvedenej dopravnej nehode utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. Na základe rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 8T/77/2007 zo dňa 19.9.2001, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 3.10.2007, súd uznal žalovaného v 2. rade za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm. a/ Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, ktorého výkon mu súd podmiennečne uložil a zároveň mu uložil probačný dohľad, pričom mu určil skúšobnú dobu probačného dohľadu v trvaní 3 rokov s tým, že mu zároveň uložil aj trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 42 mesiacov a povinnosť zúčastniť sa v skúšobnej dobe na rekvalifikačnom kurze. Prevádzateľom motorového vozidla značky Volvo F12 a návesu značky Lecitrailer bol v čase dopravnej nehody žalovaný v 2. rade, ktorý bol zamestnávateľom žalovaného v 3. rade a pre ktorého žalovaný v 3. rade ako vodič v čase dopravnej nehody pracoval. V rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 8T/77/2007 zo dňa 19.9.2007 boli žalobcovia v 1. až v 5. rade ako poškodení odkázaní s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Podanou žalobou si žalobcovia v 1. až v 5. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu teda uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku spôsobenia smrti manželovi a otcovi.

24.Podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Vyhláška MZV 120/1976 Zb. v znení neskorších predpisov) nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť. Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

25.Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

26.Podľa článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

27.Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

28.Podľa § 11 Občianskeho zákonníka Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

29.Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

30.Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

31.Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

32.Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

33.Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

34.Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

35.Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba žalobcov v 1. až v 5.rade voči žalovanému je dôvodná čo do základu. V zmysle § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Koncepcia inštitútu ochrany osobnosti predstavuje právne záruky pre nerušenú realizáciu osobnosti fyzických osôb vo vzťahu k ostatným subjektom s rovným právnym postavením. Ochrana osobnosti zakladá právo, ktorého zmyslom je ochrana a rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej individuálnej integrity ako podmienky pre dôstojnú existenciu a celkovo slobodný rozvoj jednotlivca. Občiansky zákonník právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby upravuje ako jednotné právo, ktorého úlohou je v občianskoprávnej oblasti zabezpečiť rešpektovanie osobnosti fyzickej osoby a jej všestranného slobodného rozvoja. Ochrana práva na súkromie zahŕňa širokú oblasť týkajúcu sa súkromného života ako aj intímnej sféry vnútorného myšlienkového či citového života človeka. Týka sa života v rodine, vzťahu k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo úprimnom vzťahu. K zásahom do súkromia dochádza v dôsledku zásahu do cti a dôstojnosti. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby je na ochranu jej osobnosti založená na objektívnom princípe. Na strane pôvodcu neoprávneného zásahu sa nevyžaduje existencia subjektívneho predpokladu vo forme zavinenia. Sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka nemôžu byť vylúčené dôkazom takzvaného ospravedlňujúceho omylu. Dobrá viera nevyklučuje neoprávnenosť (protiprávnosť) zásahu ako objektívne existujúceho faktu. Zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na ochranu jej osobnosti nastupuje nezávisle a bez ohľadu na existenciu zavinenia. V zmysle ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky takýchto zásahov, aby jej bolo dané aj primerané zadosťučinenie. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia pokiaľ by sa nezдалo dostačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Právny nárok v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je možné vnímať ako formu absolútnej satisfakcie oprávnených, ale skôr ako všeobecné gesto spravodlivosti, úcty k ľudskému životu a čiastočného zmiernenia nenapraviteľných nezvratných a svojou intenzitou s akýmkoľvek výsledkom súdneho sporu neporovnateľných životných následkov žalobcov v emocionálnej oblasti. Zavinená smrť blízkej osoby (manžela, otca) preto vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, citovým, morálnym a kultúrnym väzbám predstavuje vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napredovanie osobnosti pozostalého tak, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť, či vážnosť spoločnosti. V danej veci predstavoval zásah do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov v 1. až v 5. rade mimoriadny veľmi hlboký a nenapraviteľný následok. Žalobcovia v 1. až v 5. rade pred smrťou nebohého tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu so sociálnymi a citovými väzbami. Smrť manžela a otca ich nečakane tragickým spôsobom zasiahla a nenávratne pretrhla silné citové a iné väzby. Žalobcovia v 1. až v 5. rade stratili možnosť ďalšej realizácie a rozvoja rodinného života so svojimi manželom a otcom, stratili životľa rodiny, otca, manžela, partnera. S poukazom na uvedené skutočnosti preto súd ustálil, že žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy je dôvodná.

36.Základ nároku žalobcov bol preukázaný právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, ktorým bol súd viazaný. Vecná pasívna legitímácia v konaní bola daná len u žalovaného, keďže sa jednalo o neoprávnený zásah spôsobený niekým, kto bol vedome použitý právnickou osobou na plnenie činnosti tejto právnickej osoby a použitá fyzická osoba v rámci svojho poverenia. Občianskoprávna zodpovednosť podľa § 13 postihuje právnickú osobu (analogicky podľa ustanovenia

§ 853 v spojení s § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, je potrebné pripustiť analogické použitie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rozsudok NS ČR sp.zn. 30Cdo/999/2007). V konaní bolo nesporné a listinnými dôkazmi aj preukázané, že žalovaný v 3.rade v čase predmetnej udalosti bol zamestnancom žalovaného, vykonával na základe pokynu zamestnávateľa príkaz na jazdu, pričom bola daná miestna časová a vecná súvislosť s plnením pracovných úloh žalovaného v 3.rade. Subjektom zodpovednosti (nositeľom hmotnoprávnej povinnosti) v danom prípade bol žalovaný, ktorý použil žalovaného v 3.rade k realizácii svojej činnosti ako právnickej osoby, v dôsledku čoho občianskoprávna sankcia postihuje samotnú právnickú osobu, teda žalovaného (rozsudok NS ČR 30Cdo/73/2003).

37.Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch, táto je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo možné preto odstrániť morálnou satisfakciou ako ani vyslovením viny v trestnom konaní. Bolo potrebné prihliadnúť na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcov ako manželky a detí k zomrelému otcovi po preukázaní všetkých väzieb, ktoré existovali v čase zásahu do práv na ochranu osobnosti. V konaní boli preukázané silné sociálne, morálne a citové putá, ktoré boli vytvorené v rámci súkromného rodinného života žalobcov. Z nečakanej traumatickej šokujúcej udalosti prežívali žalobcovia v 1. až v 5. rade pocity bolesti, úzkosti, smútku, straty, možnosti viesť so svojím otcom ďalší plnohodnotný rodinný život. Protiprávnym konaním žalovaného došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských vzťahov.

38.Súd pri hodnotení okolností prípadu prihliadol na druh protiprávneho konania aj k zavineniu. Žalovaný v 3. rade v dôsledku nevenovania sa vedeniu vozidla a neprimeranej rýchlosti odzadu narazil pravou časťou vozidla do nebohého P. K.. Základnou povinnosťou žalovaného v 3. rade bola povinnosť venovať dostatočnú pozornosť vedeniu motorového vozidla a prispôbiť rýchlosť jazdy povahe a stavu cestnej komunikácie, pričom tieto povinnosti žalovaný v 3. rade ako vodič porušil.

39.Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd zobral do úvahy tú skutočnosť, že majetkové pomery sporových strán nie sú rozhodujúce pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že charakter spôsobenej ujmy vyžaduje spolupodieľať sa na uvedenej strate žalobcov adekvátnym spôsobom. To znamená zmierniť ujmu žalobcov v maximálnej možnej miere. V rámci úvahy o výške náhrady bol súd limitovaný povahou a druhom nároku žalobcov, keďže ide o originárne neodôvodnené právo v osobnostnej sfére žalobcov. Žalovaný je súkromným podnikateľom, v spise sú založené niektoré z jeho daňových priznaní k dani z príjmov (napríklad podľa daňového priznania za rok 2011 mal žalovaný základ dane 7.721,- eur). Súd vychádzal zo závažnosti vzniknutej ujmy ako aj z okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. V prípade dopravnej nehody, ktorej následkom bola smrť manžela a otca žalobcov v 1. až v 5. rade, teda došlo k nenapraviteľnému, traumatickému a tragickému zásahu do osobnostných práv žalobcov, jedná sa o nepriaznivý následok vysokej intenzity trvania a rozsahu ako aj šírky jeho pôsobenia. Žalovaný v 3. rade spôsobil smrť človeka v produktívnom veku, ktorý mal založenú plnohodnotnú fungujúcu rodinu. Smrťou otca a manžela došlo nielen k silným citovým a sociálnym otrasom, ale aj k nenávratnému následku. Nebohý zabezpečoval všetky potreby rodiny. Jeho smrťou došlo aj k poklesu životnej úrovne rodiny a ďalším nenapraviteľným dôsledkom. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal aj z aktuálnej judikatúry v požadovanej oblasti, ako aj so skutočnosťou, že sa jednalo o početnú rodinu. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (prípád Kontrová proti Slovenskej republike zo dňa 31.5.2007, kde bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur v dôsledku zásahu do súkromného rodinného života). Ďalej v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp.zn. 6C/67/2004 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života (strata matky, s ktorou tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu vo výške 400.000,- Sk). Súd však prihliadal predovšetkým na individuálne okolnosti prípadu v kontexte majetkovej a príjmovej situácie pozostalých po nebohom P. K..

40.O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žalobcom v 1. až v 5.rade priznal plnú náhradu trov konania, nakoľko súd prihliadol na tú skutočnosť, že

žaloba bola pôvodne podaná na súd dňa 17.9.2009 (teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), pričom priznanie plnenia záviselo od voľnej úvahy súdu (v čase platnosti Občianskeho súdneho poriadku v zmysle § 142 ods. 3 zákon umožňoval priznať v takomto prípade plnú náhradu trov konania). Pre žalobcov v 1. až v 5.rade by bolo neprimerane prísne, ak by súd túto skutočnosť nezohľadnil, nakoľko prevažná časť konania bola vykonaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), a preto vzhľadom k tomu súd priznal žalobcom v 1. až v 5.rade plnú náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Ružomberok písomne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; ak ide o rozhodnutie vo veciach maloletých detí - rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia.